

Skrypchenko/publication/348154899_Vikoristanna_strajkbolu_v_pidgotovci_majbutnih_pravoohoronciv_u_spezializovanih_ZVO/links/5ff0d86d299bf140886865fc/Vikoristanna-strajkbolu-v-pidgotovci-majbutnih-pravoohoronciv-u-spezializovanih-ZVO.pdf

Олександр ДУТКА

здобувач освітньо-професійної програми
«Менеджмент закладів охорони здоров'я», ЗУНУ
Науковий керівник – д.е.н., професор кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ЗУНУ Алла Мельник

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В ЗАКЛАДІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Організації всіх типів і розмірів стикаються з внутрішніми і зовнішніми викликами, які породжують невизначеність щодо того, чи досягнуть вони своїх цілей у визначений термін. Вплив такої невизначеності на цілі організації називають «ризиком». Раніше ризик визначався, як правило, негативним явищем, якого організація намагалася уникнути чи передати іншим. Сьогодні і науковці, і практики усвідомлюють, що ризик є невід'ємною частиною життя, він може мати не лише негативні, а й позитивні наслідки. Сьогодні при визначенні ризику акцент зміщується з ймовірності події (щось може статися) на імовірність наслідку, особливо його впливу на виконання окреслених завдань.

Категорія «ризик» має достатньо давню етимологію, однак більш деталізовано різні аспекти ризику почали вивчати наприкінці ХІХ ст. На думку Ю.В. Тюленової, сьогодні немає однозначного визначення категорії «ризик», незважаючи на те, що вона зустрічається в багатьох гуманітарних та природничих дослідженнях [1].

Вишнеvsька О.А. стверджує, що «...ризик – це комплекс чинників, дій або процесів, які можуть викликати матеріальні та інші втрати, збитки» [2], тоді, як Т.А. Говорушко вважає, що «...ризик – економічна категорія в діяльності суб'єктів господарювання, пов'язана з подоланням невизначеності, конфліктності в ситуаціях оцінювання, управління, неминучого вибору» [3].

Досить науково обґрунтованим є твердження В.М. Євдокименко, що «...ризик – ймовірність (загроза) втрати господарюючим суб'єктом частини своїх ресурсів, недоотримання доходів або появи додаткових витрат у результаті здійснення виробничо-фінансової діяльності як на етапі планування, так і в процесі реалізації» [4], натомість І.В. Чуприна вважає ризик – діяльність суб'єктів підприємницької діяльності, що пов'язана з подоланням невизначеності в ситуації неминучого вибору, в процесі якої є можливість оцінити вірогідність

досягнення бажаного результату, невдачі, відхилення від мети, що містяться у вірогідних альтернативах [5].

Переважна більшість існуючих визначень поняття «ризик» стосуються підприємницької діяльності і не враховують специфіки діяльності закладів охорони здоров'я. Шекера О.Г. та Горачук В.В. під ризиком в діяльності закладів охорони здоров'я розуміють «можливість настання події, що матиме негативний вплив на здатність медичної установи виконувати завдання і функції та досягати визначеної мети, стратегічних та інших цілей діяльності» [6, с. 2].

Ознаками ризику в діяльності закладів охорони здоров'я є: можливість відхилення від передбачуваної мети, заради якої здійснюється вибрана альтернатива; імовірність досягнення бажаного результату; відсутність упевненості у досягненні поставленої мети; можливість моральних, матеріальних та інших втрат, пов'язаних із обраною в умовах невизначеності альтернативою.

Основними функціями ризику в діяльності закладів охорони здоров'я є: інноваційна, регулятивна (управлінська), захисна, аналітична. Його основні риси: суперечливість, невизначеність, альтернативність.

Ризик присутній завжди на всіх етапах діяльності незалежно від сфери функціонування, при цьому відмінність може полягати тільки у його ступені. Розглядати дію або ситуацію як ризиковану можна за певних умов: можливість втрат, невизначеність, можливість вибору рішень. Повне усунення ризику неможливе через ряд причин об'єктивного та суб'єктивного характеру.

Тому очевидним є факт, що для забезпечення стабільного функціонування та розвитку необхідною складовою механізму управління закладом охорони здоров'я, поряд із організаційно-структурним механізмом, механізмами управління якістю, конкурентними перевагами має бути механізм управління ризиками.

Переважна більшість визначень поняття «управління ризиком» стосуються підприємницької діяльності і не враховують специфіки діяльності закладів охорони здоров'я. Так, Борисова Т. визначає управління ризиком як «специфічну сферу менеджменту, що передбачає використання різноманітних підходів, процесів, заходів, які покликані забезпечити максимально широкий діапазон охоплення можливих ризиків підприємства, їхню оцінку, а також формування, реалізацію та контроль заходів щодо оптимізації рівня ризиків із метою досягнення цілей підприємства» [7, с. 116]. На думку Цвігун Т.В., управління ризиком є «спеціальним видом управлінської діяльності, який спрямований на ефективний захист підприємства від небажаних закономірних чи випадкових обставин (подій), які в кінцевому результаті можуть негативно впливати на роботу підприємства» [8, с. 9].

Враховуючи зазначені напрацювання, вважаємо за доцільне під управлінням ризиками в діяльності закладів охорони здоров'я розуміти управлінську діяльність, спрямовану захист закладу охорони здоров'я від наслідків виникнення небажаних подій або обставин, які можуть негативно вплинути на його діяльність.

Управління ризиками повинно бути компонентом організаційних процесів і залучати всіх членів закладу охорони здоров'я та інших зацікавлених сторін: пацієнтів, що мають право на безпечне та ефективне лікування; державні органи влади, що гарантують захист здоров'я населення шляхом забезпечення надання безпечної, ефективною та якісної медичної допомоги в закладах охорони здоров'я; виробників медичного обладнання та лікарських засобів, що гарантують забезпечення належної виробничої практики і застосування встановлених стандартів безпеки та ризику; медичні заклади, що гарантують правильний підбір обладнання/послуг з метою зведення до мінімуму виникнення травми або смерті пацієнта або працівника та пошкодження майна.

В зарубіжних країнах управління ризиками є невід'ємним компонентом внутрішнього контролю та критеріїв акредитації закладів охорони здоров'я. Обов'язковою умовою є наявність систем, які дозволяють управляти ризиками. Заклади охорони здоров'я, які ефективно управляють ризиками, більш безпечно і ефективно надають медичні послуги та медичну допомогу, а також роблять це за нижчою ціною.

Запровадження концепції управління ризиками у систему охорони здоров'я та діяльність медичних установ дозволить: усвідомити необхідність в ідентифікації та оцінці ризиків в усіх закладах охорони здоров'я, підвищити ефективність процесу ідентифікації можливостей та загроз в їх діяльності; створити надійну основу для прийняття управлінських рішень та стратегічного планування; ефективно розподіляти та використовувати ресурси для управління ризиками, вдосконалити підходи до запобігання втрат та управління інцидентами; мінімізувати збитки; вдосконалити методи управління, стимулювати випереджаюче управління; підвищити результативність заходів, спрямованих на захист здоров'я, безпеки і навколишнього середовища; вдосконалити систему навчання та підвищення кваліфікації персоналу.

Список використаних джерел:

1. Тюленева Ю.В. Визначення категорії «ризик підприємницької діяльності» як основа ефективної діяльності підприємств. *Економічний вісник НТУУ «КПІ»*: збірник наукових праць. 2009. № 6. С. 47-52.

2. Вишнеvsька О.А. Причини виникнення і особливості управління підприємницьким ризиком в агробізнесі. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Сер.: Економічні науки. 2017. Вип. 23(1). С. 142-145.

3. Говорушко Т.А., Стецюк К.М. Страхування: навч. посіб. Львів: «Магнолія 2006», 2014. 328 с.

4. Євдокименко В.М. Ризики підприємницької діяльності: розробка механізму управління. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Сер. : Економічні науки. 2014. Вип. 5(2). С. 74-77.

5. Чуприна І.В. Поняття та класифікація ризиків в підприємницькій діяльності. *Збірник наукових праць ВНАУ. Серія: Економічні науки*. 2012. № 4. С. 187-193.

6. Шекера О.Г., Горачук В.В. Управління ризиками в закладі первинної медичної допомоги в умовах поширення на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2. *Здоров'я суспільства*. 2020. Том 9, № 1. С. 1-5.

7. Борисова Т. Теоретичні аспекти управління ризиком на підприємстві. *Актуальні проблеми економіки*. 2005. № 7. С. 116-121.

8. Цвігун Т. В. Механізм управління ризиками в системі управління підприємством. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія : Економіка і менеджмент. 2017. Вип. 23(2). С. 9-13.

Тарас ЄВУСЯК

здобувач освітньо-професійної програми
«Публічне управління та адміністрування», ЗУНУ
Науковий керівник – к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ЗУНУ Лідія КРУП'ЯК

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ КОЛЕКТИВНОЇ ПРАЦІ В ЗАКЛАДІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ МЕДИЧНОЇ ГАЛУЗІ

Стратегічною метою сучасного суспільства є підвищення якості населення на основі економічного розвитку, зумовленого посиленням мотивації працівників на досягнення кінцевого результату. Це потребує удосконалення колективних форм організації праці, направлених на підвищення ефективності роботи організацій, стимулювання творчої ініціативи і виробничої дисципліни працівників.

Організація колективної праці передбачає поділ і кооперацію праці працівників на різних рівнях та в межах структурних підрозділів, вибір раціональної системи і методів роботи працівників, добір та розстановку кадрів, організацію робочих місць та створення нормальних умов праці, автоматизацію управлінських робіт [1].